

Sygn. akt I CSK 536/22

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa T. S., M. D.

przeciwko Miastu W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 kwietnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt V ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...), na skutek apelacji powodów T. S. i M. D. , zmienił wyrok z dnia 2 lipca 2020 r. Sądu Okręgowego w W., w sprawie przeciwko miastu W., o zapłatę, zasądzając na rzecz powodów dalsze kwoty.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu II instancji w części i domagał się, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części oraz przekazania sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003r., II CK 324/03, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005r., II PK 98/05, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.). Tymczasem szczegółowa analiza skargi prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane.

W skardze kasacyjnej pozwanego jako istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powołano pytania: „(a) jaki jest charakter roszczenia wywodzonego z art. 90 ust. 1 w zw. z ust. 2b ustawy o systemie oświaty, w szczególności czy ma ono charakter roszczenia zobowiązaniowego, do którego znajda zastosowanie przepis art. 353 k.c. i 354 k.c., roszczeniem odszkodowawczym wywodzonym z art. 471 k.c., czy też roszczeniem deliktowym opartym na dyspozycji art. 415 k.c., jak również czy warunkiem skutecznego dochodzenia takiego roszczenia jest wykazanie, że zadanie publiczne zostało wykonane w taki sposób i w takim stopniu, w jakim byłoby wykonane przy wykorzystaniu dotacji, której realizujący zadanie mógł oczekiwać, tj. czy warunkiem uwzględnienia roszczenia jest wydatkowanie prywatnych środków podmiotu prowadzącego placówkę oświatową, które musiał wykorzystać na działalność tej placówki wobec nieuzyskania dotacji we właściwej wysokości; (b) w przypadku przyjęcia zasadności roszczenia wywodzonego w oparciu o przepis art. 90 ustawy o systemie oświaty, czy wydatki bieżące ustalone w budżecie, o których mowa w art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, stanowią również i winny być wliczane w podstawę obliczenia dotacji oświatowej, wydatki z

wpłat rodziców w przedszkolach publicznych gromadzone na rachunkach wydzielonych, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych?”.

Skarżący nie wykazał, że sformułowane przez niego zagadnienie prawne jest istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś jego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Zagadnienie to zostało bowiem wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego jeszcze przed wniesieniem w przedmiotowej sprawie skargi kasacyjnej. W uchwale z 8 listopada 2019 r. (III CZP 29/19, OSNC 2020 nr 7-8, poz. 56), a następnie licznych wyrokach: z 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18; z 29 stycznia 2021 r., V CSKP 2/21; z 15 kwietnia 2021 r., V CSKP 63/21, Sąd Najwyższy wskazał, że roszczenie o zapłatę kwoty odpowiadającej różnicy między kwotą dotacji należnej a kwotą dotacji wypłaconej ma ze swej istoty charakter odszkodowawczy, a podstawę jego dochodzenia stanowi nie art. 417 k.c., lecz art. 471 k.c. w związku z art. 90 ust. 1 i 2b u.s.o. Szkodą nie jest jednak samo nieotrzymanie świadczenia publicznoprawnego w należnej wysokości, lecz konieczne jest wykazanie, że osoba prowadząca przedszkole pokryła z własnych środków wydatki, które powinny być pokryte z niewypłaconej dotacji (szkodą jest jedynie strata odpowiadająca tego rodzaju wydatkom (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18).

Wobec istnienia powołanego orzecznictwa, brak jest podstaw do przyjęcia, że we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wykazał występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Natomiast Sąd Najwyższy z urzędu nie badał (bo nie mógł), czy w przedmiotowej sprawie zachodziły inne podstawy uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie wskazane przez skarżącego.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 zdanie drugie, art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.).